

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
1.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1172
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.11.2023/34
Karar Numarası : 2023/947
Başvuran : B.E.Ç.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Daha önce yapılmış ve sonuçlanmış başvuru hakkında yeni bir karar verilmesi talebine ilişkindir.

II. İDDİA VE TALEP

2. Başvuran, tutuklandığı 5/05/2017 tarihinden itibaren Sincan 1 No.lu F Tipi Yüksek Güvenlikli Ceza İnfaz Kurumunda bulunduğunu, hakkında verilen 8 yıl 1 ay 15 gün mahkûmiyet hükmünün kesinleştiğini ve denetimli serbestlik süresinin de sona erdiğini, 5275 sayılı Kanun gereği 28/05/2023 tarihi itibariyle şartlı tahliyeye hak kazandığını, buna rağmen kanuna aykırı şekilde özgürlüğünden alıkoyma edildiğini, kapalı ceza infaz kurumları yönetimlerinde, kendisiyle aynı nitelikte suçlardan cezasını infaz eden hükümlüler ve diğer hükümlülerin belirtilen koşullu salıverilme tarihinde tahliye edildiğini ancak kendisinin kanundaki şartları sağlamış olmasına rağmen tahliye edilmediğini, iyi halli olduğunun İdare ve Gözlem Kurulu Kararı ile sabit olduğunu ancak ceza infaz kurumunun önceden iyi halli olduğu yönünde değerlendirmede bulunmasına rağmen tahliye edileceği zaman iyi halli olmadığını tespit ettiğini, iyi halin şartlı tahliyenin esaslı bir unsuru olduğunu, bu nedenle İnfaz Kanunu'nun 89'uncu maddesinde yapılan değişikliklerin koşullu salıverilmenin unsurlarında yapılan değişiklik anlamına geldiğini, TCK'nın 7'nci maddesi uyarınca geçmişe yürüme yasağı ve Anayasa'nın 38. maddesi uyarınca suçta ve cezada kanunilik ilkesine tabi olduğunu, Anayasa ve 5275 sayılı Kanun'da yer almayan bir şartın Açık Cezaevine Ayrılma Yönetmeliği'nin 6/ç maddesi ile düzenlenmesinin kanunilik ilkesine aykırılık teşkil ettiğini, 7242 sayılı Kanun ile İnfaz Kanunu'nun 89'uncu ve mezkûr Yönetmelik'in 16'ncı maddesindeki iyi hal kriterlerine ilişkin yapılan değişikliklerin aleyhine olduğunu, bu sebeple kendisine uygulanacak şartlı salıverilmede dikkate alınması gereken iyi hal değerlendirmesinin 29/12/2020 tarihli Yönetmelik'e göre değil 17/06/2005 tarihli Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliği'ne göre yapılmasının gerektiğini, kendisinin iyi hal değerlendirmesinin ise 5275 sayılı İnfaz Kanunu'nun 89'uncu ve yeni yönetmeliğin 16'ncı maddesinde yer alan ancak eski yönetmelikte bulunmayan "Tekrar suç işleme ve topluma zarar verme riskinin düşük olmadığı, işlediği suçtan dolayı duyduğu pişmanlık" kriterlerine göre yapıldığını, koşullu salıverilmenin bir lütuf değil, aksine şartları olduğu takdirde hükümlü için uygulanması zorunlu olan bir infaz müessesesi ve kamu yararına dayanan bir hak olduğunu, bu

müesseseden faydalandırılmamasının eşitlik ilkesi, kişi hürriyeti ve güvenliği hakkı ihlali olduğunu iddia etmekte ve lehine olan hükümlerin uygulanarak mağduriyetinin giderilmesini talep etmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3. 20/04/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "*Kurumun görevleri*" başlıklı 9'uncu maddesi şöyledir:

"(1) Kurumun görev ve yetkileri şunlardır... f) İnsan hakları ihlallerini resen incelemek araştırmak karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; g) Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek; ... i) Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek..."

4. 6701 sayılı Kanun'un "*Başvurular*" başlıklı 17'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalinden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ... (9) İşleme konulamayacak başvurular ve gerekçeli kabul edilmezlik kararları ile başvuruya ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

5. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "*Ön incelemenin yapılması*" başlıklı 48'inci maddesi şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; a) Kurumun görev alanına girip girmediği, ... c) Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, ... yönlerinden incelenir."

6. Mezkûr Yönetmelik'in "*Gerekçeli kabul edilmezlik kararı*" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalinden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

(2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

8. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde; insan hakları ihlallerini resen incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak

ve sonuçlarını takip etmek Kurumun görevleri arasında sayılmıştır.

9. Bununla birlikte başvuru, başvuranın müvekkilinin iyi halli olmasına rağmen denetimli serbestlikten yararlanamadığı, diğer ceza infaz kurumlarında müvekkili ile aynı suçtan mahkûm olan ve aynı şartları sağlayan diğer mahkûmların denetimli serbestlikten yararlanarak tahliye oldukları, bu durumun eşitlik ilkesine aykırı olduğu ve 7242 sayılı Kanun ile İnfaz Kanunu'nun 89. ve yönetmeliğin 16. maddesindeki iyi hal kriterlerine ilişkin yapılan değişikliklerin aleyhine olduğunu, bu sebeple kendisine uygulanacak şartlı salıverilmede dikkate alınması gereken iyi hal değerlendirmesinin 29.12.2020 tarihli yönetmeliğe göre değil 17.06.2005 tarihli Gözlem ve Sınıflandırma Merkezleri Yönetmeliği'ne göre yapılması gerekliliği iddiası ile mağduriyetin giderilmesi talebine ilişkindir.

10. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinde; Kuruma yapılan başvuruların, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce başvurunun Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir başvuruyla, sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı yönlerinden inceleneceği düzenlemesine yer verilmiştir.

11. Başvuru yukarıda yer alan mevzuat hükümleri ile birlikte değerlendirildiğinde; başvurunun sebeplerinin, konusunun ve taraflarının, Kurumda daha önce incelenmiş ve araştırılmış olan bir başvuruyla aynı olduğu, inceleme şartlarını taşımadığı ve bu nedenle kabul edilmez olduğu kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvurunun KABUL EDİLMEZ OLDUĞUNA,

B. Kararın başvurana tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/11/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Üye

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Üye